

וישב ישראל בשטים ויחל העם לזנות אל בנות מואב (במדבר כה א).
 עי' סנהדרין קו ע"א: וישב ישראל בשטים רבי אליעזר אומר שטים שמה רבי יהושע
 אומר שנתעסקו בדברי שמות. ביאר המהר"ל (בחידושי אנדות): ר"א סבר כי האדם בעצמו
 מוכן הוא לחטא, שהרי הוא אדם בעל גוף אשר הוא מוכן לחטא, ולפיכך פי' שטים שמה,
 כלומר שאין צריך לדרוש דבר, רק שהאדם בא לחטא מעצמו¹. ור"י סבר כי אין האדם בא
 לחטא, רק כאשר הוא נמשך אחר מעשים שאין בהם ממש ואז הוא בא לידי חטא, ולפיכך
 דרש שנתעסקו בדברי שמות.

ועוד יש לפרש, כי לר"א דאמר שטים שמה היה הגורם המקום, כי יש מקום שהוא
 מוכן אל החטא יותר, ולכך היה שם המקום שטים כי שם עשו מעשה שמות וזנות, וזה מצד
 המקום כי המקום היה מוכן לזה כי היה בארץ מואב, כי מואב לא נולד רק שבא האב שהוא
 לוט, על בנותיו, ולכך היו בנותיו של מואב מוכנים לזה, וזה שכתוב ויחל העם לזנות אל בנות
 מואב.

ובמדרש (במדבר רבה פ"ב ס"ו כב) איתא שטים שעשו שמות (משלי ו) נואף אשה
 חסר לב. והנמרא בסוטה (דף ג ע"א) לומדת מהפסוק איש כי תשמה אשתו, מזה שכתוב
 באות ש"יין שאין אדם עובר עבירה אלא אם כן נכנס בו רוח שמות.
 היינו שמקור של כל עבירה היא בשמות.

עי' במ"ר פ"ב ס"ו כב: ויחל העם לזנות שטים שעשו שמות (משלי ו) נואף אשה חסר
 לב ויחל העם לזנות יש מעינות שמגדלין גבורים ויש חלשים ויש נאין ויש מכוערין ויש צנועין
 ויש שטופין בזמה ומעין שטים של זנות היה והוא משקה לסדום אתה מוצא שאמרו (בראשית
 יט) איה האנשים אשר באו אליך הוציאם אלינו וגו' ולפי שנתקלל אותו מעין עתיד הקב"ה
 לייבשו שנאמר (יואל ד) ומעין מבית ה' יצא והשקה את נחל השטים מימות אברהם לא נפרץ
 אחד בזנות כיון שבאו לשטים ושתו מימיו נפרצו בזנות.

עי' זהר ח"ג קא ע"א: [לפרש לדוד משכיל אשרי נשוי פשע כסוי הטאה] מהו משכיל
 מייא דאחכימו לאינן דשתו להו ההוא אתר (ס"א דמשתדלין בההוא אתר) דאקרי משכיל
 כד"א משכיל על דבר ימצא טוב ובגין דאקרי הכי תליא ביה סליחה חירו דחירין הה"ד אשרי
 נשוי פשע כסוי הטאה מאי כסוי הטאה הא אוקמוה דהוא כסוי מב"ג ההוא הטאה דהב לקב"ה
 ואודי קמי קב"ה אבל (ס"א כסוי הטאה)

תרגום: כאן משכיל מקומו ידוע, מהו משכיל, מים שמחכימים את אותם ששותים אותם,
 אותו המקום (שעוסקים באותו מקום) שנקרא משכיל, כמו שנאמר משכיל על דבר ימצא טוב,
 ומשום שנקרא כך תלויה בו סליחה, תרות החרויות, זהו שכתוב אשרי נשוי פשע כסוי הטאה.
 מה זה כסוי הטאה, הרי פרשוה שהוא כסוי מבני אדם, אותו חטא שחטא לקדוש ברוך הוא
 והודה לפני הקדוש ברוך הוא, אבל (כסוי הטאה).

ז"ל המ"מ שם: עי' שעה"כ לולב, שמשכיל הוא יסוד ז"א, מפני שמושך האור מן הדעת
 ששם יסוד אימא, שהיא המשכיל האמיתי שמאירים בו חו"ב והוא השכל השלם, לכך אמר

¹ לפי זה מובן לשון הוספה לתפילת תענית: טרם נקרא אליך עננו. כדבר שנאמר. והיה טרם יקראו
 ואני אענה. עוד הם מדברים ואני אשמע. והנה פסוקים אלה בישעיה ומדברים על לעתיד לבא, ויתכן
 שמאחר שבתענית אנחנו נבדלים מהחומר, ממילא זה מעין לעתיד לבא והתפילה יבא מיד, וצ"ע.

סבא דמשפטים דף קי ע"א: משכיל דא נהר יוצא מעדן שפשוטו הוא יסוד בינה ושם היא עליון וסתום, אבל הכא בז"א הוא ידוע.

ועיי שם ברמ"ז: כי החוטא נכנס בו רוח שטות, אבל הבעל תשובה חוזר להשכלתו. וגם שהחוטא מונע השפעת החסדים ומעלימם למעלה בתוך הדעת וכו', אך הבעל תשובה מתעלה עד יסוד אמא ששם התשובה, וממשיך החסדים עד פום אמא, וכדתנן במתניתין ומי מטהר אתכם, ומ"י דייקא, שנאמר (יחזקאל לו, כה) וזרקתי עליכם, פי' מלמעלה. ועיי ע"ח שער העיבורים פרק ה: אחר הרבן אנו צריכין לחדש מוחין בכל תפלה והנה באמצע היום אין שם מוחין והם בסוד הדינין ונקרא חרף² כנ"ל שהם סוד ג' אלקים וזהו אין אדם חוטא א"כ נכנס בו רוח שטות שמתמלאין המוחין בסוד רוח אחרת של דין קשה, וכן הוא במבו"ש ש"ה ח"ב פ"ז.

לפי זה מובן שההפוך של רוח שטות היא רוח של דעת, ויתכן שזה המח' בגמ' סנהדרין, שהרי לפי ר' יהושע, הם המשיכו על עצמו הרוח שטות מכה מעשיהם, שהרי איברו את המוחין שלהם. אבל ר' אליעזר אמר, שיש מקומות שאין בהם השראת הדעת. אבל כמובן כאשר האדם מתנהג ללא דעת זה משפיע על המקום, וכן המקום משפיע על האדם, וכנראה שהמח' היא איזה היה התחלת העון, וצ"ע.

עיי מדרש (תנחומא פרק ט') וז"ל: למה קורא אותם עצי שטים כדי לרפאות מה שעתידין לעשות בשטים שנאמר (במדבר כה) וישב ישראל בשטים דבר אחר חטאו בשטים ולקו בשטים ומתרפאין בשטים חטאו בשטים שנאמר וישב ישראל בשטים לקו בשטים שנאמר (שם) ויהיו המתים במגפה ומתרפאין בשטים שנאמר עצי שטים אתה מוצא שלא זוו משם עד שעמד פנחס והשיב את החמה שנאמר (שם) פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן וגו' אמר הקב"ה לעוה"ב אני מרפא את השטים שנאמר (יואל ד') והיה ביום ההוא יטפו ההרים עסיס והגבעות תלכנה חלב וכל אפיקי יהודה ילכו מים ומעין מבית ה' יצא והשקה את נחל השטים עכ"ל המדרש.

ועיי ב"ע קמב ע"ב: לפרש את דברי האד"ר (קלד ע"ב): ומתאחדין פרסא ונחתין לה מעילא לתתא, שבוקע אור דע"ק דרך הפרסה עד בואו אל הד' סמכין הנ"ל, והוא מ"ש שם "ונתתה אותו על ארבעה עמודי שטים", והם הארנמ"ן, ד' רגלי המרכבה, כמ"ש עצי שטים עומדים, ע"כ. היינו הדבר העומד נגד השטות של מואב היא גילוי המרכבה, והוא האיחוד של ד' צדדים, וזה רק דרך הדעת, והמוחין, והוא הגילוי של האור דע"ק הנ"ל שבוקע את הפרסא.

עיי זהר חדש עח ע"א: אמר רבי היסדאי, והא תנינן, דנחל שיטים מגדל הניאוף דנשים הוא, ואת אמרת בעל כרחן עמדו שם. ואמר רבי אושעיא, מאי דכתיב, ומעין מבית ה' יצא והשקה את נחל השטים, שבאותו זמן, עתיד הקב"ה לרפאות את כל העולם, ומפני שנחל שטים מרבה ניאוף, יצא מעין מבית ה' לרפאות אותו הנחל. א"כ הרי לך כי בשביל הניאוף הן באות מעצמן.

כמובן שלעתיד יתגלה דעת בכל העולם, ולכן יחרב מעיין שיטין.

² ספר הליקוטים - פרשת תרומה - פרק כה

ג' ארונות היו זו בתוך זו. יש אלהים באצילות, בינה גבורה מלכות, גי' חרף, וכנגדם עשה בצלאל ג' ארונות.